

6.2.1 Conditie score van runderen

Wat is de conditiescore?

De conditiescore van een koe geeft aan hoeveel vetbedekking de koe heeft, met andere woorden hoe mager of hoe dik een koe is. Koeien met conditiescore 1 zijn mager, die met conditiescore 5 zijn vet. De conditiescore wordt ook wel afgekort met BCS, in het Engels 'Body Condition Score'.

De Conditie score zegt iets over de vetreserves van de koe. Het is van belang om een schatting te maken van de vetbedekking van de staartbasis (koekoeksgaten), de poten en de ribben. Een score van 3 tot 3.5 is een perfecte conditie. De botten en de bedekking van het vlees zijn goed in balans. Met deze gegevens kunnen boeren maatregelen nemen op het gebied van voeding en management.

De inseminator en de inspecteur van het stamboek scoren de conditie bij de koeien, terwijl veel boeren het zelf ook vaak doen. Vooral aan het begin van de lactatie is het belangrijk in de gaten te houden hoe de conditiescore zich van week tot week ontwikkelt. Alle koeien geven in het begin van de lactatie (aantal liters melk) zoveel melk dat ze het benodigde voer niet kunnen opvreten. Zo komen ze altijd in een negatieve energiebalans en kunnen ze hun goede conditie verliezen.

Conditie score verloop

In de loop van de lactatie schommelt de conditiescore bij koeien. Vooral aan het begin van de lactatie verliest de koe in conditiescore door een negatieve energiebalans. Dit verlies mag niet meer dan één punt worden. Dit is om te voorkomen dat koeien problemen met de gezondheid en de vruchtbaarheid krijgen. Is de conditie verder teruggegaan, dan is het drachtigheidspercentage na de eerste inseminatie heel wat lager.

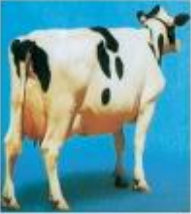
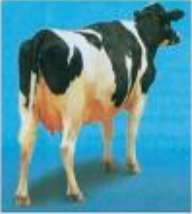

Maximaal 1 punt vervallen

Het minder worden van de conditie mag maximaal één punt zijn op een schaal van 1 tot 5.

Een paar voorbeelden:

Koeien die meer dan één punt in conditie verliezen laten hun tocht 14 dagen later zien dan koeien die een halve punt in conditie verminderen. De kans dat koeien met veel conditieverlies drachtig worden na de eerste inseminatie is 17%, terwijl het bij koeien die een halve punt minder hebben 65% is.

Bij koeien die veel moeten produceren is de conditie en de gezondheid van groot belang om te kunnen beslissen of je wel of niet kunt gaan insemineren.

Score 1	Score 2	Score 3	Score 4	Score 5
Zeer slechte conditie (uitgemergeld)	Geraamte duidelijk zichtbaar	Geraamte en bedekking goed in balans	Bedekking heeft de overhand	Veel te vet
				
				

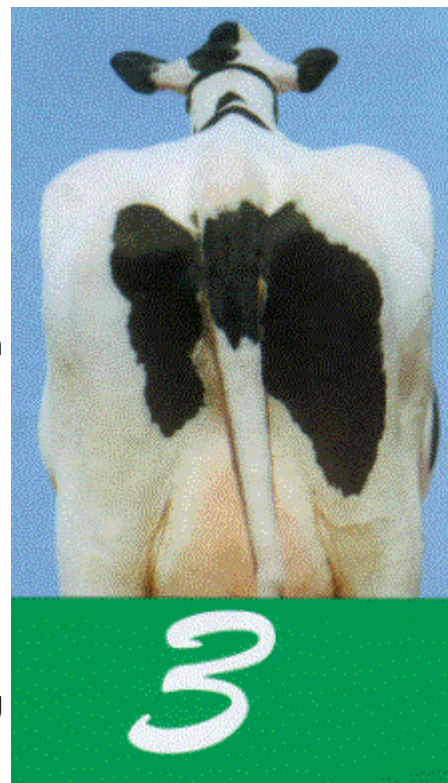
De conditiescorekaart met een veel gehanteerde conditiescore. In deze score is 4 de ideale conditie bij afkalven

Uitvoering conditiescore

De conditie wordt beoordeeld aan de hand van de vetreserve van de koe. Dit wordt gedaan door met de hand te voelen hoeveel vet zich naast de staartbasis bevindt in de koekoeksgaten. Op deze manier kan je snel een groep koeien scoren. Dit gaat het gemakkelijkst wanneer de koeien aan het voerhek vast staan.

Je voelt dus naar de hoeveelheid vet aan weerszijden van de staartbasis en geven een score tussen 1 en 5. Een score 1 hoort bij een broodmagere koe, een score 5 bij een moddervette koe. Een koe rond het afkalven dient een score van 3 tot 3,5 te hebben.

Soms lijkt het of een koe zelf heel dik is, maar weinig vet bij de staart heeft. Dan kan bijvoorbeeld in de vang gevoeld worden hoeveel vet zich daar bevindt (slagersgreep). Vaak blijkt dat ook daar relatief weinig vet aanwezig is. Dit zie je vaak bij forse melktypische koeien die een zeer goede pensvulling hebben en daardoor wel dik lijken, maar niet vet zijn.

Je kijkt eigenlijk nauwelijks naar de bespiering van een koe. Bespiering is namelijk erfelijk bepaald. Door te kijken naar de vetreserve kun je ook melkvee van verschillende rassen vergelijken.

In de volgende grafiek zien we het normale gewenste verloop van de conditie in het verloop van de lactatie. Een koe mag eigenlijk nooit meer dan een punt conditie verliezen. Om dat in de gaten te houden is regelmatig conditiescoren nodig.

